

Hof van Cassatie, arrest van 3 september 2015

Internationale bevoegdheid – Artikel 5.1 Brussel I Verordening – Verzendingskoop – Plaats van de uitvoering – Incoterms – CFR

Compétence internationale – Article 5.1 Règlement Bruxelles I – Vente d'expédition – Lieu d'exécution – Incoterms – Coût et frêt

T., met zetel te [...],

eiseres,

vertegenwoordigd door mr. Paul Lefèbvre, advocaat bij het Hof van Cassatie, met kantoor te 1050 Brussel, Louizalaan 480, bus 9, waar de eiseres woonplaats kiest,

tegen

A., vennootschap naar Spaans recht, met zetel te [...] (Spanje), [...],

verweerster,

in aanwezigheid van

C., vennootschap naar buitenlands recht, met zetel te [..:] (British Virgin Islands), [...].

I. RECHTSPLEGING VOOR HET HOF

Het cassatieberoep is gericht tegen het arrest van het hof van beroep te Antwerpen van 16 december 2013.

Advocaat-generaal Jean-François Leclercq heeft op 13 mei 2015 een schriftelijke conclusie neergelegd.

Afdelingsvoorzitter Eric Dirix heeft verslag uitgebracht.

Advocaat-generaal Jean-François Leclercq heeft geconcludeerd.

II. CASSATIEMIDDEL

De eiseres voert in haar verzoekschrift dat aan dit arrest gehecht is, een middel aan.

III. BESLISSING VAN HET HOF

Beoordeling

Eerste onderdeel

1. Krachtens artikel 5.1. a), van de Verordening (EG) nr. 44/2001 van de Raad van 22 december 2000 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken, kan een persoon die woonplaats heeft op het grondgebied van een lidstaat in een andere lidstaat worden opgeroepen, ten aanzien van verbintenissen uit overeenkomst, voor het gerecht van de plaats waar de verbintenis die aan de eis ten grondslag ligt, is uitgevoerd of moet worden uitgevoerd.

Krachtens artikel 5.1. b), eerste streepje, van deze verordening is voor de toepassing van deze bepaling en tenzij anders is overeengekomen, de plaats van uitvoering van de verbintenis die aan de eis ten grondslag ligt, voor de koop en verkoop van roerende lichamelijke zaken, de plaats in een lidstaat waar de zaken volgens de overeenkomst geleverd werden of geleverd hadden moeten worden.

2. Uit de rechtspraak van het Europees Hof van Justitie blijkt dat bij verzendingskoop de plaats waar de goederen volgens de overeenkomst geleverd werden of geleverd hadden moeten worden, op basis van de bepalingen van deze overeenkomst moet worden bepaald (HvJ, 25 februari 2010, *Car Trim GmbH*, C-381/08, r.o. 54-55; HvJ, 9 juni 2011, *Electrosteel Europe SA*, C-87/10, r.o. 16). De nationale rechter moet alle relevante voorwaarden en clausules van deze overeenkomst in beschouwing nemen, op basis waarvan deze plaats duidelijk kan worden aangewezen, met inbegrip van de voorwaarden en clausules die algemeen erkend en in de internationale handel gebruikelijk zijn, zoals de door de Internationale Kamer van Koophandel opgestelde “*Incoterms*” (*Electrosteel Europe SA*, r.o. 22-23). Indien de plaats van levering niet kan worden bepaald zonder toepassing van het op de overeenkomst toepasselijke materiële recht, is dit de plaats van de materiële overdracht van de goederen, waardoor de koper op de eindbestemming van de verkooptransactie de feitelijke beschikkingsmacht over deze goederen heeft verkregen of had moeten verkrijgen (*Car Trim GmbH*, r.o. 62; *Electrosteel Europe SA*, r.o. 16).

3. De Incoterm “*Cost and Freight*” (hierna: CFR), zoals vastgelegd door de Internationale Kamer van Koophandel in 2000 en van kracht op het ogenblik van het sluiten van de overeenkomst tussen de partijen, heeft tot gevolg dat de verkoper instaat voor de vracht en de kosten van het zeevervoer tot aan de overeengekomen bestemmingshaven en dat het risico voor verlies van of schade aan de goederen overgaat op de koper van zodra deze aan boord van het schip zijn gebracht. Onder punt A4 met als opschrift “*Delivery*” (“*Levering*”) wordt bepaald dat de verkoper de goederen dient te leveren aan boord van het schip in de haven van vertrek op het overeengekomen tijdstip en dat de verkoper aan de leveringsplicht onder CFR-voorwaarden voldoet van zodra de goederen aan boord van het schip werden gebracht in de vertrekhaven. Krachtens punt B.4 “*Taking delivery*” (“*In- ontvangstneming*”) dient de koper de goederen die overeenkomstig het bepaalde onder A4 werden geleverd, in ontvangst te nemen van de zeevervoerder in de overeengekomen bestemmingshaven.

Hieruit volgt dat bij een verkoop CFR de levering door de verkoper aan de koper eerst plaatsvindt wanneer deze laatste in het bezit wordt gesteld van het cognos-sement zodat hij

gerechtigd is om van de zeevervoerder de afgifte van de goederen te verkrijgen in de bestemmingshaven en in staat is zijn verplichting tot in- ontvangstneming na te komen.

4. De appelrechters stellen vast dat:
- een Belgische koper (de eiseres) op 3 maart 2004 bij een Spaanse verkoper (de verweerster) twee bestellingen plaatste voor de levering van 13 ton krabvlees;
 - de koopovereenkomst werd gesloten onder de voorwaarden "*CFR Antwerp*" en "*Cash against documents*";
 - de goederen werden vervoerd onder cognossement vanuit Busan (Zuid-Korea) naar Antwerpen waar zij op 21 april 2004 werden gelost;
 - volgens de eiseres de overdracht van het cognossement gebeurde in Antwerpen op de maatschappelijke zetel van de eiseres;
 - tussen de partijen betwisting ontstond over de kwaliteit van de goederen en in een verslag van SGS werd vastgesteld dat de goederen niet voldeden;
 - de eiseres bij exploit van 8 juli 2005 de verweerster heeft gedagvaard voor de rechtbank van koophandel te Antwerpen strekkende tot de ontbinding van de overeenkomst en tot schadevergoeding.
5. De appelrechters die hun bevoegdheid afwijzen omdat de goederen aan boord van het zeeschip werden gebracht te Busan (Zuid-Korea) en dit de plaats van levering is overeenkomstig de Incoterm "*CFR Antwerp*", zonder de overhandiging van het cognossement, noch de clausule "*Cash against documents*" in hun oordeel te betrekken, verantwoordden hun beslissing niet naar recht.

Het onderdeel is gegrond.

Dictum

Het Hof,

Vernietigt het bestreden arrest.

Beveelt dat van dit arrest melding zal worden gemaakt op de kant van het vernietigde arrest.

Houdt de kosten aan en laat de beslissing daaromtrent over aan de feitenrechter.

Verwijst de zaak naar het hof van beroep te Gent.

Dit arrest is gewezen te Brussel door het Hof van Cassatie, eerste kamer, samen-gesteld uit afdelingsvoorzitter Eric Dirix, als voorzitter, en de raadsheren Alain Smetryns, Filip Van Volsem, Bart Wylleman en Koenraad Moens, en in openbare rechtszitting van 3 september 2015 uitgesproken door afdelingsvoorzitter Eric Dirix, in aanwezigheid van advocaat-generaal Dirk Thijs, met bijstand van griffier Kristel Vanden Bossche.

